

1 VSOL 282/2015-A-16

KSBR 52 INS 794/2015 1 VSOL 282/2015-A-16

Usnesení

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Anny Hradilové a soudkyň Mgr. Diany Vebrové a JUDr. Ivany Wontrobové v insolvenční věci dlužníků a) Václava anonymizovano , anonymizovano , bytem Uhřice 270, PSČ 696 34, b) Markéty anonymizovano , anonymizovano , bytem Uhřice 270, PSČ 696 34, o insolvenčním návrhu dlužníků spojeném se společným návrhem manželů na povolení oddlužení, o odvolání dlužníků a) a b) proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20.2.2015, č.j. KSBR 52 INS 794/2015-A-11,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se z r u š u j e a věc se v r a c í soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Usnesením označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí soud prvního stupně dle ustanovení § 108 odst. 1, odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen IZ ), uložil dlužníkům, aby zaplatili zálohu na náklady insolvenčního řízení ve výši 50.000 Kč.

V odůvodnění usnesení soud prvního stupně uvedl, že dlužníci nesplňují jednu ze základních podmínek pro povolení řešení jejich úpadku oddlužením dle ustanovení § 395 odst. 1, písm. b) IZ, neboť nejsou schopni zaplatit nezajištěným věřitelům 30 % jejich pohledávek a tudíž návrh dlužníků na povolení oddlužení bude zamítnut (§ 395 IZ) a současně soud rozhodne o způsobu řešení jejich úpadku konkursem (§ 396 IZ). Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že dlužníci mají nezajištěné závazky ve výši 858.794 Kč, mají navzájem vyživovací povinnost a každý z nich má vyživovací povinnost k pěti dětem. Dlužník a) má příjem ve výši 23.233 Kč a dlužnice b) má příjem ve výši 12.192 Kč měsíčně.

Z příjmu dlužnice b) nelze pro účely oddlužení srážet ničeho a z příjmu dlužníka a) lze srážet měsíčně pro účely oddlužení toliko částku 5.292 Kč, což činí za pět let trvání oddlužení po odečtení odměny a hotových výdajů insolvenčního správce 219.510 Kč, což pokryje pohledávky nezajištěných věřitelů toliko v rozsahu 25,56 %. Proto je třeba dlužníkům uložit zálohu ke krytí prvotních nákladů insolvenčního řízení, neboť tyto finanční prostředky v majetkové podstatě dlužníků nejsou.

Proti tomuto usnesení podali dlužníci odvolání, v němž namítali, že soud prvního stupně nezahrnul do jejich příjmů tzv. daňový bonus, který patří mezi příjmy, jež je třeba pro účely oddlužení dle ustanovení § 398 odst. 3 IZ zohlednit, přičemž z těchto příjmů jsou schopni zaplatit nezajištěným věřitelům za pět let trvání oddlužení 30 % jejich pohledávek. Podmínky pro uložení zálohy na náklady insolvenčního řízení tudíž v posuzované věci nebyly splněny. Dlužníci dále uvedli, že nejsou schopni s ohledem na své majetkové poměry zálohu v uložené výši a lhůtě zaplatit. Navrhli, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Podle ustanovení § 7 IZ, nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona

o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas a osobou k tomuto úkonu oprávněnou, přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1, odst. 5 a odst. 6 o.s.ř.), aniž nařizoval odvolací jednání (§ 94 odst. 2, písm. c/ IZ) a dospěl k závěru, že odvolání dlužníků je důvodné. Z obsahu spisu se podává, že insolvenční řízení v posuzované věci bylo zahájeno dne 14.1.2015 insolvenčním návrhem dlužníků a) a b) spojeným se společným návrhem manželů na povolení oddlužení, jímž se dlužníci domáhali rozhodnutí o svém úpadku a jeho řešení oddlužením ve formě plnění splátkového kalendáře. Dlužníci uvedli, že mají 18 věřitelů s 25 nezajištěnými závazky v celkové výši 858.794 Kč s tím, že žádný z dlužníků není podnikající fyzickou osobou. V návrhu popsali 25 závazků vůči 18 věřitelům, splatnost nejméně dvou závazků nastala do roku 2012. Dlužník a) je zaměstnán jako operátor CNC strojů u zaměstnavatele VIMPEX GROUP s.r.o. na dobu určitou do 30.11.2015 s možností prodloužení pracovního poměru s čistým měsíčním příjmem včetně daňového bonusu 25.600 Kč a má vyživovací povinnost k manželce a pěti dětem a dlužnice b) je zaměstnaná jako dělnice u zaměstnavatele MEGA D.U. s.r.o. na dobu neurčitou s čistým měsíčním příjmem 12.200 Kč a má vyživovací povinnost k manželovi a pěti dětem. K návrhu připojili seznam majetku opatřený podpisy dlužníků s prohlášením, že je správný a úplný, v němž uvedli, že nevlastní žádné nemovitosti, movité věci ani pohledávky a seznam závazků opatřený podpisy dlužníků s prohlášením, že je správný a úplný, v němž uvedli 25 závazků v celkové výši 858.794 Kč. K návrhu dále připojili mzdový list dlužnice b) za období leden až prosinec 2014, z něhož se podává, že čistá mzda dlužnice b) za toto období činila 146.308 Kč, pracovní smlouvu ze dne 1.12.2014, uzavřenou mezi dlužníkem a) jako zaměstnancem a společností VIMPEX GROUP s.r.o., se sídlem Bošovice 167, PSČ 683 55, identifikační číslo 26891352, jako zaměstnavatelem, z níž se podává, že dlužník a) má s touto společností sjednán pracovní poměr na dobu určitou od 1.12.2013 do 30.11.2015 s pracovní dobou 40 hodin týdně, mzdový výměr dlužníka a) u tohoto zaměstnavatele ze dne 1.12.2014, z něhož se podává, že hodinová mzda dlužníka a) činí 115 Kč za hodinu plus pohyblivá část mzdy 5.000 Kč, výplatní lístky dlužníka a) za období září 2014 až prosince 2014, z nichž se podává, že dlužníku a) byla vyplacena v září 2014 čistá mzda 20.136 Kč a daňový bonus činil 3.995 Kč, v měsíci říjnu 2014 čistá mzda 22.559 Kč a daňový bonus činil 3.305 Kč, v měsíci listopadu 2014 čistá mzda 9.977 Kč a daňový bonus činil 5.025 Kč a v měsíci prosinci 2014 čistá mzda 23.233 Kč a daňový bonus činil 2.405 Kč. K výzvě soudu prvního stupně sdělil dlužník a) podáním doručeným soudu dne 17.2.2015, že žádný z jeho závazků nepochází z podnikatelské činnosti. Na tomto základě soud prvního stupně ve věci rozhodl odvoláním napadeným usnesením. Podle ustanovení § 108 odst. 1 IZ, insolvenční soud může před rozhodnutím o insolvenčním návrhu uložit insolvenčnímu navrhovateli, aby ve stanovené lhůtě zaplatil zálohu na náklady insolvenčního řízení, je-li to nutné ke krytí nákladů řízení a prostředky k tomu nelze zajistit jinak; to platí i tehdy, je-li zřejmé, že dlužník nemá žádný majetek. Tuto zálohu nelze uložit insolvenčnímu navrhovateli-zaměstnanci dlužníka, jehož pohledávka spočívá pouze v pracovněprávních nárocích. Povinnost zaplatit zálohu neuloží insolvenční soud dlužníku, o jehož insolvenčním návrhu může rozhodnout bez zbytečného odkladu tak, že vydá rozhodnutí o úpadku, s nímž spojí rozhodnutí o povolení oddlužení.

Podle ustanovení § 108 odst. 2 IZ, výši zálohy může insolvenční soud určit až do částky 50 000 Kč. Je-li insolvenčních navrhovatelů více, jsou povinni zaplatit zálohu společně a nerozdílně.

Z údajů uvedených dlužníky v insolvenčním návrhu lze předběžně uzavřít, že dlužníci se nachází v úpadku, protože mají nejméně 2 peněžité závazky vůči více věřitelům po dobu delší 30 dní po splatnosti a tyto závazky nejsou schopni vzhledem ke svým příjmům plnit.

Uložení povinnosti zaplatit zálohu dlužníkovi, který podal insolvenční návrh, je odůvodněno zejména v případech, kdy dle předběžného závěru insolvenčního soudu bude úpadek dlužníka řešen konkursem a struktura dlužníkovy majetku je taková, že po rozhodnutí o úpadku nebudou v majetkové podstatě dostatečné hotové peněžní prostředky k zajištění činnosti insolvenčního správce, případně ani není zřejmé, zda majetek dlužníka postačuje k úhradě nákladů konkursu. V konkursu-na rozdíl od oddlužení plněním splátkového kalendáře jako v praxi převažující formy oddlužení-přitom nejsou náklady řízení hrazeny postupně, ale vznikají ve větší míře krátce po rozhodnutí o úpadku a hradí se právě z majetkové podstaty. Z tohoto důvodu je pro posouzení správnosti závěru soudu prvního stupně o nutnosti uložení zálohy na náklady insolvenčního řízení třeba přezkoumat jeho (předběžný) závěr o tom, že dlužníkům nebude povoleno oddlužení.

Nutno zdůraznit, že ve smyslu ustanovení § 395 IZ představuje esenciální podmínku oddlužení (spolu s požadavkem dlužníkovy poctivého záměru) požadavek minimálně 30% míry uspokojení pohledávek dlužníkových nezajištěných věřitelů.

Při hodnocení schopnosti dlužníka vyhovět podmínkám pro povolení řešení jeho úpadku oddlužením je insolvenční soud vázán ustanovením § 398 odst. 3, věty první insolvenčního zákona a při úvaze, zda je dlužník schopen splnit požadavek uvedený v ustanovení § 395 odst. 1, písm. b) insolvenčního zákona, musí vycházet z výše splátek odpovídajících částkám, které by mohly být v rámci výkonu rozhodnutí či exekuce sráženy z dlužníkovy pracovního příjmu k uspokojení přednostních pohledávek (dle ustanovení § 279 odst. 1 o. s. ř. se z čisté mzdy, která zbývá dlužníkovi po odečtení základní nepostižitelné částky a která se zaokrouhlí směrem dolů na částku dělitelnou třemi a vyjádří se v celých korunách, srážejí dvě třetiny, jedna třetina zůstává dlužníkovi k volné dispozici).

Odvolací soud uzavírá, že soud prvního stupně především pochybil tím, že při hodnocení schopnosti dlužníků zaplatit nezajištěným věřitelům 30 % jejich pohledávek vyšel z příjmu dlužníka a) toliko za měsíc prosinec 2014 a nehodnotil příjmy dlužníka a) za delší období (alespoň za období půl roku) a rovněž pochybil tím, že nepřičetl k čisté mzdě dlužníka a) daňový bonus. Rozhodující senát odvolacího soudu zastává názor, že daňový bonus lze zahrnout do mzdy, protože ač by nebyl použit v exekuci, insolvenční zákon u srážek ze mzdy odkazuje jen na způsob výpočtu splátek, nikoliv na plnění, které má být postiženo (tj. v oddlužení by bylo možné počítat splátky i z příjmů, které nepodléhají srážkám ze mzdy). Odvolací soud tedy nesdílí názor, že daňový bonus nelze považovat za zvýšení příjmů, protože fakticky jde o příjem dlužníka a), se kterým může nakládat stejně jako se mzdou.

Z důvodů shora uvedených proto odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně dle ustanovení § 219a odst. 1, písm. a) o.s.ř. zrušil a věc vrátil dle ustanovení § 221 odst. 1, písm. a) o.s.ř. soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

V tomto dalším řízení soud prvního stupně prošetří aktuální příjmy dlužníků za období nejméně půl roku před hodnocením podmínek pro povolení řešení jejich úpadku oddlužením (§ 395 odst. 1, písm. b/ IZ), do výše příjmů zohlední rovněž daňový bonus a opakovaně posoudí, zda jsou splněny podmínky pro uložení zálohy na náklady insolvenčního řízení či nikoliv.

Poučení: Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

V Olomouci dne 23. července 2015